

สรุปผลการประชุม The 5th Meeting of ASEAN Health Cluster 3:
Strengthening Health System & Access to Care ผ่านระบบออนไลน์

13-14 สิงหาคม 2563

ณ ห้องประชุมกองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ผู้เข้าร่วมประชุมฝ่ายกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ดร.ภญ.อัญชลี จูฑะพุทธิ ที่ปรึกษากกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

นส.เบญจมา บุญเต็ม หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการแพทย์ดั้งเดิมระหว่างประเทศ

นส.สุภาษิณี รัตนบุรี นักวิเทศสัมพันธ์ กลุ่มงานวิชาการแพทย์ดั้งเดิมระหว่างประเทศ

สรุปผลการเข้าร่วมประชุม

ตามมติการประชุม Senior Official Meeting on Health Development (SOMHD) เรื่อง Post-2015 Health Development Agenda แบ่งกลุ่มความร่วมมืออาเซียนออกเป็น 4 Cluster โดยประเด็นสุขภาพเรื่อง Traditional Medicine and Complementary Medicine (T&CM) ถูกจัดอยู่ใน Cluster 3: Strengthening Health System & Access to Care ซึ่งมีการประชุมเพื่อรายงานผลการดำเนินงานประเด็นสุขภาพต่าง ๆ ตามแผนปฏิบัติงาน ASEAN Health Cluster 3 เป็นประจำทุกปี โดยระหว่างปีพ.ศ.2563-2564 ประเทศไทยทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพในการประชุมดังกล่าว

ดร.ภญ.วลัยพร พัทธนฤมล ผู้อำนวยการกองการต่างประเทศ และสำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ ในฐานะหัวหน้าผู้แทนไทย ทำหน้าที่เป็นประธานการประชุม พร้อมด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้แผนปฏิบัติงาน ASEAN Health Cluster 3 ซึ่งประกอบด้วย 7 ประเด็นสุขภาพ ได้แก่ T&CM, Human Resource for Health (HRH), UHC, unfinished MDGs 4-5-6, Migrant Health, Pharmaceutical development, Health financing โดยวาระสำคัญในการประชุม ประกอบด้วย การรายงานผลการดำเนินงานของประเด็นสุขภาพต่าง ๆ และการพิจารณาแนวทางของแผนปฏิบัติงาน ASEAN Health Cluster 3 ระหว่างพ.ศ.2564-2568 (ค.ศ. 2021-2025) เนื่องจากแผนปฏิบัติงานปัจจุบันกำลังจะสิ้นสุดลง

สรุปผลการดำเนินงานในภาพรวม

สำนักงานเลขาธิการอาเซียนได้สรุปผลการดำเนินการของกิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติงาน ASEAN Health Cluster 3 พ.ศ.2559-2563 (ค.ศ. 2016-2020) ดังนี้

ประเด็นสุขภาพ	จำนวนกิจกรรม		
	อยู่ระหว่างดำเนินการ	กำลังจะดำเนินการ	เสร็จสิ้น
Theme 1: Entitlement/ Access to Affordable Package of Goods and Services (End-user Perspective)	4	1	1
Theme 2: Availability and Quality of Care (provider perspective)	8	-	2
Theme 3: Services for Special Population	2	-	-

ทั้งนี้ กิจกรรม T&CM อยู่ใน Theme 2: Availability and Quality of Care (provider perspective) ซึ่งมีสถานะอยู่ระหว่างดำเนินการ

การรายงานผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

ผู้แทนกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกได้รายงานผลการดำเนินงานที่ผ่านมาที่ประเทศไทยรับเป็นประเทศนำด้าน T&CM ได้แก่

1. การพัฒนา the ASEAN Recommendation on Quality Healthcare and Baseline information (T&CM) ประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ คือ

- 1) การสำรวจ Baseline Survey on T&CM in ASEAN ตั้งแต่ปีพ.ศ.2561-2562
- 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น (Gap analysis) โดยได้รับความช่วยเหลือจากมาเลเซีย ในปีพ.ศ. 2562

3) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก และจัดทำรายงาน Technical Report on Situation Analysis and Recommendations on T&CM Services in the Health Care Systems of AMS เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งของ Joint Report on the Situational Analyses of ASEAN Primary Health Care and T&CM Capacities ในปีพ.ศ.2563 โดยประเทศไทยได้จัดการประชุมออนไลน์ระหว่าง Focal Point of Traditional Medicine เมื่อเดือนพฤษภาคม เพื่อให้ประเทศสมาชิกพิจารณารายงานที่ประเทศไทยยกร่าง และร่วมจัดทำ ASEAN Recommendation ในเชิงวิชาการ

กิจกรรมที่ต้องดำเนินต่อไปภายใต้กิจกรรมนี้

- 1) การร่วมแก้ไขเอกสาร Joint Report on the Situational Analyses of ASEAN Primary Health Care and T&CM Capacities ให้สมบูรณ์ เพื่อให้ SOMHD พิจารณาให้ความเห็นชอบภายในปีพ.ศ. 2563

2) การพัฒนา ASEAN Recommendation on Quality Healthcare ที่เป็นข้อเสนอเชิงนโยบายภายในเดือนพฤศจิกายน 2563 โดยทางสำนักเลขาธิการอาเซียนจะช่วยให้คำแนะนำแก่ประเทศไทยในการพัฒนาข้อเสนอดังกล่าว

2. การส่งเสริมให้บริการและผลิตภัณฑ์เพื่อการดูแลสุขภาพด้วย T&CM ให้มีคุณภาพ (Strengthening Quality of T&CM Health Care) โดยประกอบด้วย 2 กิจกรรมหลัก คือ การพัฒนา Practice Guidelines on T&CM in ASEAN และการพัฒนาขีดความสามารถด้านการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ T&CM

1) การพัฒนา Practice Guidelines on T&CM in ASEAN ดำเนินการมาตั้งแต่ปีพ.ศ.2562 โดยทางไทยได้พัฒนาเอกสารในส่วนของประเทศไทย และเอกสารในภาพรวมของอาเซียน คาดว่าจะจัดการประชุมเพื่อจัดทำ Practice Guidelines on T&CM in ASEAN ครั้งที่ 2 ผ่านระบบออนไลน์ในเดือนตุลาคม และเสนอ Final Draft ให้ SOMHD พิจารณาภายในเดือนธันวาคม 2563

2) การพัฒนาขีดความสามารถด้านการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ T&CM ดำเนินการมาตั้งแต่ปีพ.ศ.2561 โดยประเทศไทยได้เสนอ Proposal เพื่อขอการสนับสนุนจาก ASEAN-China Cooperation Fund (ACCF) ตั้งแต่ปีพ.ศ.2561 เพื่อจัดการอบรมที่ประเทศจีน และในระหว่างรอผลการพิจารณา ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความรู้ด้านการแพทย์แผนจีนและการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ T&CM แก่

ผู้แทนประเทศสมาชิกอาเซียนและตีพิมพ์ Proceedings ในปีพ.ศ.2562 ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการอาเซียนแจ้งว่าทาง ACCF มีความเห็นชอบต่อโครงการอย่างไม่เป็นทางการ แต่อย่างไรก็ดี ประเทศไทยแจ้งว่าหากได้รับการสนับสนุน จะไม่สามารถดำเนินการได้ภายในปีพ.ศ.2563 เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 จึงขอให้ประธาน ACCF พิจารณาขอเลื่อนกิจกรรมเป็นปีพ.ศ.2564 แทน

วาระอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1. ฟิลิปปินส์ซึ่งเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม the Commemorative Conference on Traditional and Complementary medicine เมื่อพ.ศ.2560 ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของบทบาท T&CM ในระบบ UHC รวมถึงความสำคัญของนโยบายสนับสนุน T&CM การมีหลักฐานเชิงประจักษ์ของ T&CM และการผสมผสาน T&CM ในสาธารณสุขมูลฐานในชุมชน โดยที่ประชุมเห็นชอบตามข้อเสนอของฟิลิปปินส์ให้มีการจัดประชุม ASEAN conference on Traditional and Complementary Medicine เพื่อแลกเปลี่ยน Best Practice และสร้างความเข้มแข็งให้แก่ระบบ T&CM ในประเทศสมาชิกอาเซียนต่อไป

2. สำนักงานเลขาธิการอาเซียนแจ้งว่าจะมีการประเมินช่วงระหว่างการดำเนินการของแผนปฏิบัติงาน ASEAN Health Cluster 3 พ.ศ.2559-2563 (ค.ศ. 2016-2020) จากผู้เชี่ยวชาญภายนอก โดยจะนำเสนอผลแบบ Inception result ในการประชุม SOMHD ช่วงปลายเดือนสิงหาคม 2563 จึงขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ผู้ประสานงานใน ASEAN Health Cluster 3 เพื่อเก็บข้อมูล และแลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. ที่ประชุมได้หารือเรื่องประเด็นสุขภาพที่ควรอยู่ภายใต้แผนปฏิบัติงาน ASEAN Health Cluster 3 ระหว่าง พ.ศ.2564-2568 (ค.ศ. 2021-2025) และเห็นชอบให้คงประเด็นสุขภาพเดิมไว้ทั้ง 7 ประเด็นไว้ และเพิ่มประเด็นใหม่ คือ Health information system including digital health technology และ Health Service Delivery โดยอ้างอิงระบบสุขภาพขององค์การอนามัยโลก “WHO Six Building Blocks on Health Systems” โดยอาจมีการประชุมทำแผนในแต่ละประเด็นในภายหลัง

4. ผู้แทนไทยได้แจ้งที่ประชุมเรื่องการประชุมครั้งต่อไป คาดว่าจะจัดขึ้นในเดือนกรกฎาคม 2564 ซึ่งหากสามารถจัดประชุมได้ จะจัดขึ้นที่กรุงเทพฯ หรือ ประจวบคีรีขันธ์ หรือ เชียงราย

*****

กลุ่มงานวิชาการแพทย์ดั้งเดิมระหว่างประเทศ

15 สิงหาคม 2563